

Kuva: Sinikka Jokela

RANTAMETSÄN HOITO

Pellon ja vesistön välisellä kasvillisuusvyöhykkeellä on sekä kalataloudellista, maisemallisia että vesistön tilaan vaikuttavia merkityksiä.

Rannan monikerroksinen kasvillisuusmassa sitoo ravinteita ja toimii suojavyöhykkeenä. Kasvillisuuskaistat pellon ja vesistön välissä ovat myös tärkeitä elinympäristöjä ja suojapaikkoja monille linnuille ja nisäkkäille, ja ehjärakenteinen lehtipuusto on elinehto vaativammalle virtavesikalastolle, ravuille ja niiden ravintokohteille.

Monin paikoin maisemallinen merkitys on hävinnyt, kun järvien ja merenrantojen rantakasvillisuus on muodostunut tiheäksi ja avoimia näkymiä on sulkeutunut. Rantalueiden kasvillisuuden runsastumiseen on erityisesti vaikuttanut rantalaiduntamisen vähentyminen.

Rantametsän hoidon suunnittelua on hyvä valmistella laajempaan kokonaisuuteen.

Laidunnus on raivauksen jälkeen erinomainen jatkohoitto, laidunnuksella raivauksen lopputulos voidaan ylläpitää kustannustehokkaasti. Rantalaidunnuksella on oikealla laidunpaineella suoritettuna yleensä suotuisa vaikutus vesistön ja rannan tilaan, koska laiduntavat eläimet syövät rannan kasvillisuutta ja ravinteikkuutta häviää enemmän kuin mitä laidunnuksen jälkeen eläimet paikalle jättävät. Rantalaidunnuksessa voi olla kunta- ja vesistökohtaisia rajoituksia.

MAA- JA
KOTITALOUSNAISET

www.maajakotitalousnaiset.fi/rannatkuntoon

RANNAN MAISEMARAIVAUS

Valitse ja rajaa alueet

- Tarkastele aluetta osana laajempaa kokonaisuutta.
- Valitse alue esimerkiksi yhdessä tehtävän kävelyn- kierroksen avulla. Kierrokselle pyydetään mukaan kunta, seurakunta ja/tai muu maanomistaja.
- Tarkastele näkymiä sekä maalta että vedestä päin.
- Merkitse alueen rajaus selvästi.

Tee suunnitelma maastossa

- Tee yhteistyössä maanomistajien, kunnan, alueen virkistyskäyttäjien ja yrittäjien kanssa. Huomioi myös mahdolliset melonta- ja kalastusmatkailuyrittäjät ja jokikokoisten kohteiden sekä järvien osalta osakaskunnat
- Kerätkää yhdessä rantamaiseman kehittymisestä tiedot.
- Sovi toimenpiteiden toteuttamisesta yhteiset näkemykset, jotka tulevat olemaan tarkemman suunnitelun pohjana.

Suunnittele maisemaraivaus

- Käytä tarvittaessa asiantuntijaa.
- Selvitä rantamaiseman historia ja luontoarvot (mm. Natura-alueet, kaavoituksessa suojeltaviksi merkityt alueet, maakunnallisesti tärkeät lintualueet) sekä tärkeät näkymät.
- Ota huomioon vesiensuojelu, esimerkiksi suojakais- tat rannoilla ja ojien varsilla.
- Suunnittele ajankohta, rajaus, näkymät, raivaustoi- menpiteet sekä raivausjätteiden keruu.
- Älä harvenna puustoa tasavälein eikä kaavamaisesti, vaan jätä alueelle vaihtelevasti puustoa ja pensaik- koa.
- Maisemaraivauksessa pyritään aina luonnolliseen lopputulokseen ja vältetään kaavamaisuutta. Poista kasvillisuutta sektoreittain, koska sektoreittain tehty maisemaraivaus on helppo uusina vuosina. Jätä alueelle vaihtelevasti puustoa ja pensaikkoa.
- Poista puustoa ja pensaikkoa vain sen verran kuin maiseman avartamiseksi hoidettavalla alueella on tarpeellista
- Suunnittele tarvittaessa työt useammalle vuodelle ja mieti jatkohoito.
- Suunnittele mahdollisten vieraslajien poisto.

- Jos toimit taajama-alueella, raivaukseen tarvitaan maisematyöluupa. Sen myöntää kunnan rakennusval- vonta-viranomainen tai muu viranomainen, jolle se on siirretty.

Kustannukset ja rahoitus

- Selvitä paikalliset polttopuun myyntiyritykset ja ver- kostoidu näiden, maanomistajien ja hakeyrittäjien kanssa. Selvitä mahdollisuus harvennusjätteen myynnistä.
- Päätä, annetaanko mahdollinen polttopuu myytä- väksi vai asukkaille poisvietäväksi.
- Keskustele kunnan kanssa mahdollisesta kustannuk- siin osallistumisesta.
- Tarvittaessa selvitä mahdolliset tuet à katso Rahoi- tus.

Järjestä tarvittaessa talkoot

- Sovi yhteistyöstä eri yhdistysten kanssa.
- Huolehdi talkoovakuutus.
- Sovi talkoiden vetäjä ja kahvitus.
- Etsi mahdollinen sponsori.

Valitse urakoitsija

- Selvitä paikalliset urakoitsijat ja kilpailuta tarvittaes- sa.
- Tee kirjallinen sopimus urakoinnista.

Muista työn valvonta

- Sovi, kuka valvoo urakoinnin.
- Kalataloudellisesti arvokkaissa kohteissa tai niihin yhteydessä olevissa pienemmissä virtavesissä huo- lehdi kalatalouden osaajan läsnäolosta urakoinnin eri vaiheissa

Loppukatselmus ja jatkuvuus

- Sovi, ketkä tekevät loppukatselmuksen ja hyväksyvät työn.
- Sovi alueen hoidosta ja kunnossapidosta jatkossa.
- Laidunnus on tehokasta raivatun alueen jatkohoitoa, selvitä ettei alueella ole rantalaidunnukseen liittyviä vesistökohtaisia rajoituksia.

MAA- JA
KOTITALOUSNAISET

www.maajakotitalousnaiset.fi/rannatkuntoon